

Quickscan flora en fauna
Doctor Batenburglaan 180
Breda

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

Rho adviseurs voor leefruimte
T.a.v. mevrouw D. Gooijers
Torenallee 20
5617 BC EINDHOVEN

betreffende locatie

Doctor Batenburglaan 180 (D/B, D/C en D/D)
Breda

documentkenmerk

1912/098/LB-01

versie

4

vestiging

Nuenen

datum

3 augustus 2020

opgesteld door:

ing. J.H.J van Bree
Projectleider ecologie

gecontroleerd door:

ing. A. Paulusse
Projectleider ecologie

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>
Prinsenbeek >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

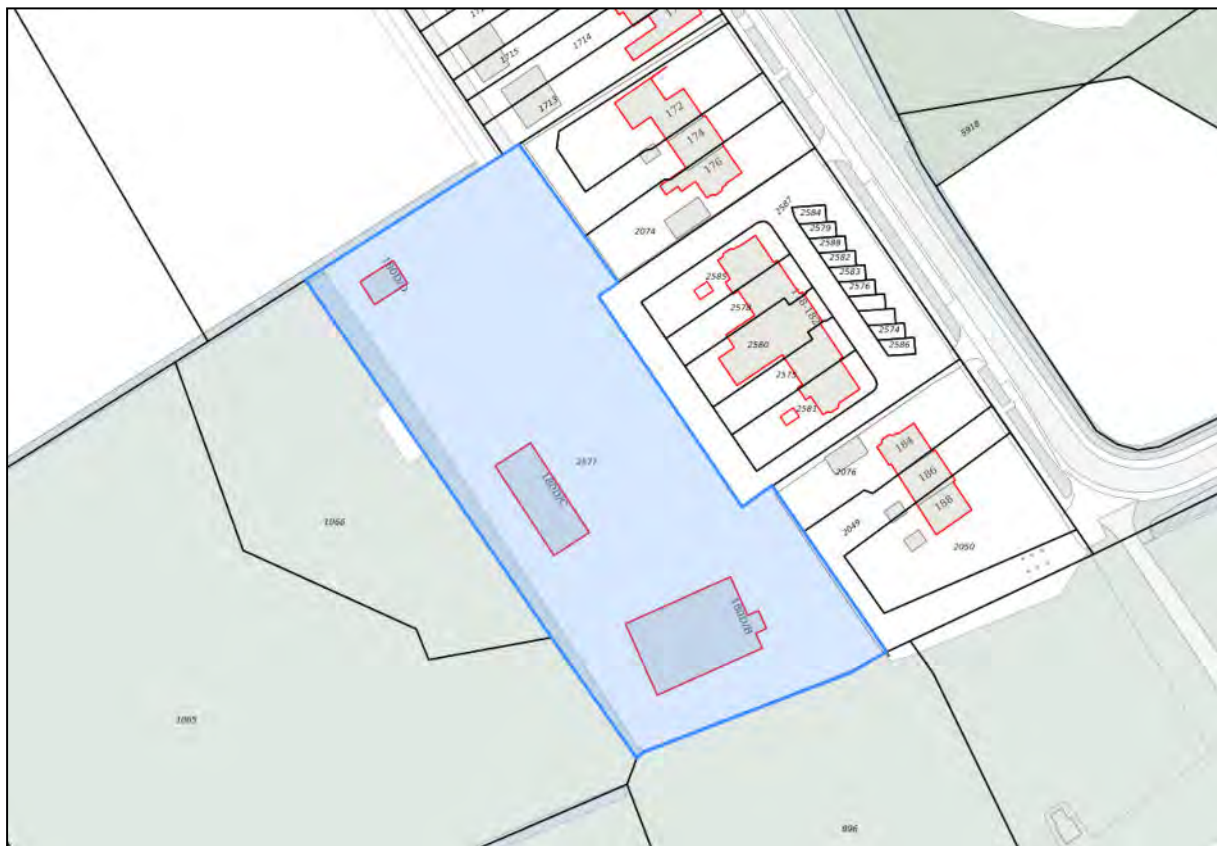
	pagina
1 Inleiding	1
2 Bronnenonderzoek	3
2.1 Gebieden	3
2.2 Soorten	5
3 Veldbezoek	6
4 Resultaten	7
4.1 Flora	7
4.2 Vogels	7
4.3 Grondgebonden zoogdieren	8
4.4 Vleermuizen	9
4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.6 Ongewervelden/ overige soorten	12
5 Conclusies	13
5.1 Beschermde gebieden	13
5.2 Soorten	13
5.3 Zorgplicht	15
5.4 Eindconclusie	15
5.5 Advies	16
6 Literatuurlijst	17

Bijlagen

1. situatietekening plangebied
2. fotobijlage veldbezoeken van 17 december 2019 en 7 april 2020

1 Inleiding

In opdracht van Rho adviseurs voor leefruimte is een quickscan flora en fauna uitgevoerd op de locatie Doctor Batenburglaan 180 (D/B, D/C en D/D) te Breda. Het voornemen bestaat om nieuwbouw te realiseren. Hierbij worden twee bijgebouwen, D/C en D/D, gesloopt en wordt de aanwezige vegetatie verwijderd. Daarnaast zal de watergang die aanwezig is in het zuidwestelijke gedeelte van het terrein worden verlegd. Bijgebouw D/B zal niet worden gesloopt, maar wordt omgevormd tot drie woningen. Het plangebied betreft het kadastrale perceel gemeente Princenhage, sectie L, nummer 2577 en heeft een oppervlakte van circa 6215 m². Het onderzoek dient te worden uitgevoerd om te voorkomen dat er in strijd met de geldende natuurwetgeving wordt gehandeld.

Figuur 1: huidige situatie plangebied (blauw omlijnd)
(bron: <http://kadasterloep.nl>)

Doel van het onderhavige onderzoek is om te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het is noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

Op basis van de ecologische waarden van een planlocatie zal uit een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) blijken of er een overtreding te verwachten is van de Wnb. Tevens wordt vastgesteld of er meer soortgegevens nodig zijn door middel van inventarisatie en of er een uitgebreide studie noodzakelijk is naar de effecten van een ruimtelijke ingreep. In veel situaties zal het uitvoeren van een verkennend onderzoek echter reeds voldoende zijn om aan te tonen of een plan uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om

een overtreding van de Wnb te voorkomen.

Uit onderstaande luchtfoto (figuur 2) kan worden opgemaakt dat het plangebied buiten de bebouwde kom van Breda is gelegen. In bijlage 1 is een situatietekening van het plangebied opgenomen.

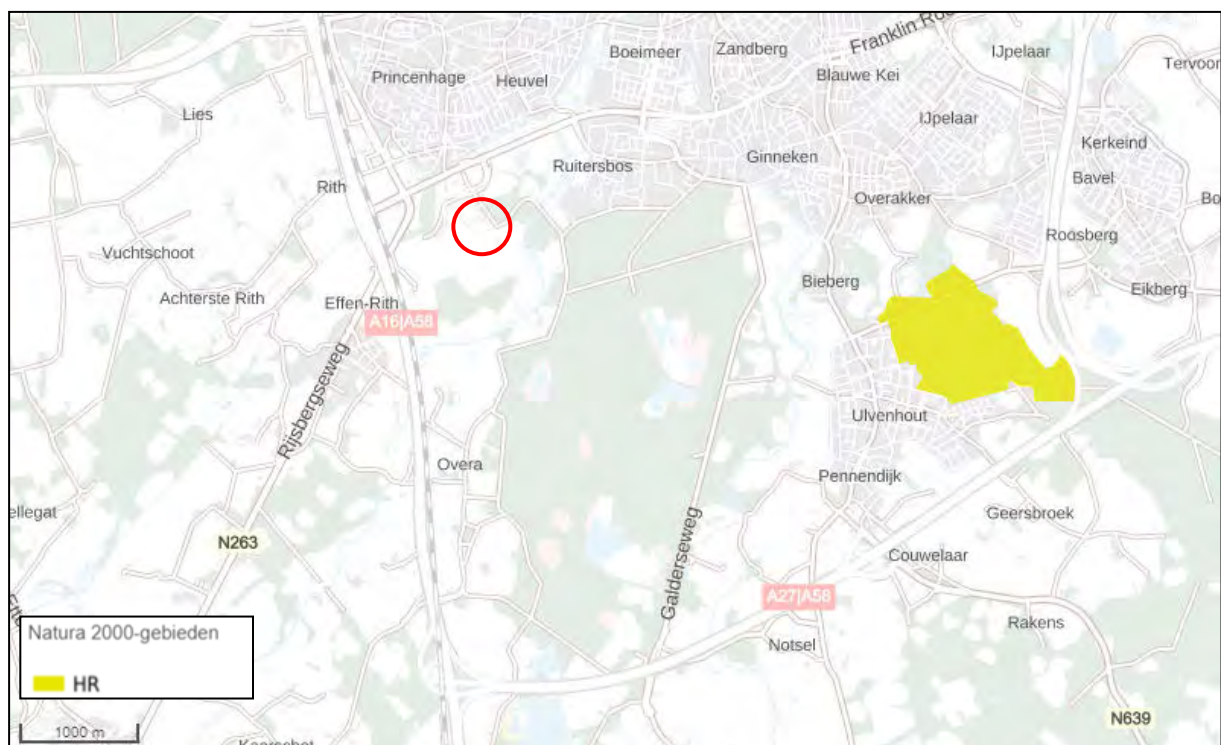
Figuur 2: luchtfoto van de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld)
(bron: Google Earth)

2 Bronnenonderzoek

Onderhavig onderzoek richt zich met name op soortenbescherming en in beperktere mate op het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb (Natura 2000). In het uitgevoerde bronnenonderzoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is hierbij gebruik gemaakt van de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al., 2016), de "Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant" en enkele digitale verspreidingsatlassen. De bevindingen van dit literatuuronderzoek zijn weergegeven in de navolgende twee paragrafen.

2.1 Gebieden

In navolgende figuren 3 en 4 is het plangebied met haar ecologisch waardevolle gebieden in highlights weergegeven. In figuur 3 is het Natura 2000-gebied met de gele kleur aangeduid. In figuur 4 (op de volgende pagina) betreffen de groene en oranje highlights het Natuurnetwerk Nederland (verder: NNN) in de provincie Noord-Brabant ook wel Natuurnetwerk Brabant (verder: NNB) genoemd. De Natura 2000-gebieden liggen grotendeels binnen het NNN. Van de gebieden die binnen NNN zijn gelegen worden, naast de specifieke soorten en habitattypen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), ook de wezenlijke kenmerken en waarden beschermd.

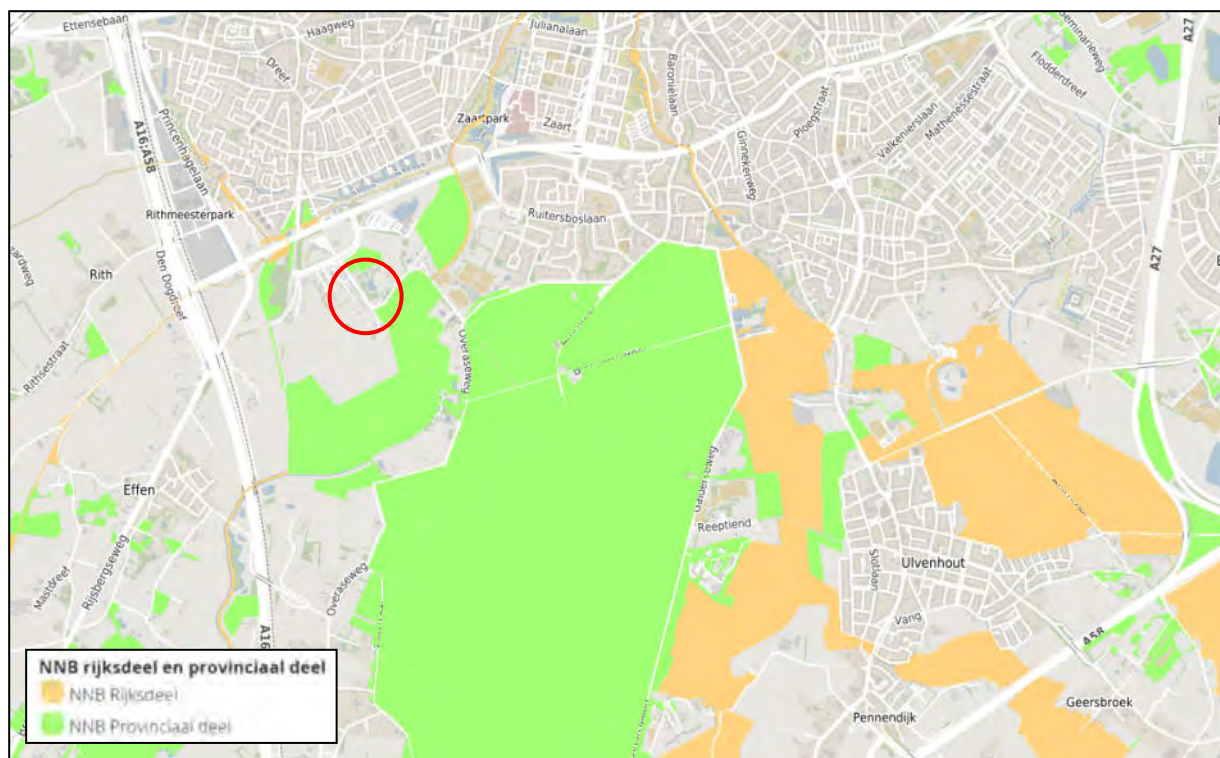

Figuur 3: plangebied en omgeving (rood omcirkeld) met relevante natuurgebieden
(bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat het plangebied niet in Natura 2000-gebied is gelegen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 3,6 kilometer ten zuiden van het plangebied gelegen en betreft het "Ulvenhoutse Bos".

Het Ulvenhoutse Bos is een klein bosgebied dat ten noordwesten van Ulvenhout is gelegen, langs de Broekloop en Bavelse Leij, zijbeekjes van de Mark. Het is een klein bosgebied dat vroeger werd gebruikt als houthakbos. Het gebied kenmerkt zich met kalkrijke leemlagen die voor een schijngrondwaterspiegel en hoge grondwaterstand zorgen. In het verleden zijn er greppels gegraven en werden de bomen op hoger gelegen delen geplant om het natte karakter beter te kunnen benutten. De hogere gronden zijn voornamelijk bedekt met een eiken-beukenbos, of eiken-berkenbos op armere grond. De drogere delen worden gedomineerd door een beuken-zomereikenbos. De beuken-eikenbossen met hultst, eiken-haagbeukbossen en vochtige alluviale bossen zijn onderdeel van de instandhoudingsdoelstellingen.

In de navolgende figuur 4, overgenomen uit de kaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant is wederom het aandachtsgebied omcirkeld. Ook uit deze figuur blijkt dat het plangebied niet in een beschermd gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natuurgebied behorende tot het NNB is op een afstand van circa 65 meter ten zuidoosten van het plangebied gelegen en betreft "De Prinsenhoef in 't hout".

Figuur 4: kaart NNB. Het plangebied en omgeving is rood omcirkeld
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op circa 65 meter afstand gelegen. Tussen het plangebied en het NNB-gebied is bebouwing en bestrating aanwezig. Hierdoor is er van een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake. Tevens betreft het een relatief beperkte ingreep (sloop van twee bijgebouwen, verlegging van een watergang en de omvorming van een bijgebouw tot drie woningen).

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 3,5 kilometer op relatief korte afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Gezien deze afstand is een stikstofberekening noodzakelijk om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten.

2.2 Soorten

Aan de hand van literatuuronderzoek is informatie verzameld over het voorkomen van soorten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van voornoemde zoogdierenatlas en de "Werkatlas amfibieën en reptielen van Noord-Brabant".

In de werkatlas wordt het voorkomen van soorten per kilometerhok aangeduid. In de zoogdierenatlas wordt dit aangegeven per atlasblok, met afmetingen van 5 bij 5 kilometer. Het plangebied is gelegen in kilometerhok X:110 / Y:397.

Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van het kilometerhok c.q. het atlasblok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Uit gegevens van de zoogdieren verspreidingsatlas blijkt dat de volgende zoogdieren of sporen van deze soorten (o.a. in braakballen) in de periode van 1989 tot 2019 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: bosmuis, woelrat, ree, bever, huisspitsmuis, laatvlieger, egel, haas, steenmarter, boommarter, dwergmuis, aardmuis, veldmuis, hermelijn, wezel, bunzing, rosse woelmuis, watervleermuis, baardvleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, muskusrat, konijn, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, bruine rat, eekhoorn, dwergspitsmuis, mol en vos.

Uit gegevens van de Werkatlas amfibieën en reptielen blijkt dat in het betreffende kilometerhok de volgende soorten zijn waargenomen in de periode van 1995 tot en met 2004: hazelworm, alpenwatersalamander, kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, en bastaardkikker.

In de periode 2000-2019 blijkt uit de gegevens van de NDFF en Ravon dat de volgende soorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: hazelworm, levendbarende hagedis, gewone pad, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, poelkikker, heikikker, bruine kikker en kamsalamander.

3 Veldbezoek

Het plangebied is op 17 december 2019 in de middag bezocht. Er was sprake van half bewolkt, deels zonnig weer, met windkracht 2 Bft en een temperatuur van circa 14 graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten. De te verzamelen informatie bestaat onder andere uit zicht- en geluidwaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Op basis van terreinkenmerken is voorts beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek aangezien een quickscan een momentopname betreft. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitsel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal derhalve een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit drie gebouwen die op dit moment niet in gebruik zijn. Binnen het plangebied zijn heggen en een bomenrij aanwezig. De in bijlage 2 opgenomen foto's geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van het plangebied.

4 Resultaten

Onderstaand volgen de resultaten en eerste conclusies van het uitgevoerde veldbezoek in relatie tot het planvoornemen.

4.1 Flora

In de maand december zijn nog enkele plantensoorten zichtbaar. Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Vanwege de voedselrijke omstandigheden waaruit het plangebied bestaat zijn ook geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten komen namelijk vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.2 Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied slechts voor een aantal soorten vogels geschikt is als onderdeel van het leefgebied. Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig zodat het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels op voorhand niet is uit te sluiten. De aanwezige bomen en struiken kunnen dienen als broedgelegenheid. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied, echter zullen niet alle vogelsoorten van het gebied gebruik maken. Met name voor vogels die in "stedelijk gebied", "weide gebied", bossen en struwelen voorkomen zijn binnen en rond het plangebied gunstige biotopen aanwezig. Voor watervogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele kauwen (*Corvus monedula*), een merel (*Turdus merula*), een gaai (*Garrulus glandarius*) en een ekster (*Pica pica*) aangetroffen binnen het plangebied. Tevens zijn in de struiken op het terrein huismussen (*Passer domesticus*) gehoord. Zowel binnen het plangebied als in de directe omgeving daarvan zijn geen nesten aangetroffen.

De bebouwing binnen het plangebied bevat enkele openingen die mogelijk als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats van vogels kunnen dienen. Het meest noordelijk gelegen gebouw (180D/D) betreft een berging met een plat dak zonder geschikte openingen. Tevens zijn er in deze berging geen exemplaren of sporen gevonden van vogels met een jaarrond beschermd nest waardoor er omtrent dit gebouw geen belemmeringen worden verwacht.

Het gebouw dat het meest zuidelijk is gelegen (180D/B) heeft een dakpannen dak met een dakoverstek. De pannen die het dak bedekken zijn dicht op elkaar gelegen en bieden geen ruimtes die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor gierzwaluwen (*Apus apus*) of huismussen. Het hout van het dakoverstek is echter aangetast waardoor er openingen aanwezig zijn. Deze openingen bieden toegang tot de holle ruimte in het dakoverstek die door huismussen gebruikt kan worden als jaarrond beschermd nest. Er zijn tevens huismussen gehoord binnen het plangebied. Nader onderzoek naar deze soort is hierdoor noodzakelijk.

Indien er na het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Na het verkrijgen van de ontheffing kan er pas gestart worden met de werkzaamheden (conform het werkprotocol dat onderdeel uitmaakt van de ontheffingsaanvraag).

Het bijgebouw dat tussen het meest zuidelijke gebouw en de berging gelegen is (180D/C) bevat sporen in de vorm van ontlasting. De overhellende dakpannen liggen los van de kopgevel waardoor er openingen zijn die door gierzwaluwen gebruikt kunnen worden als vaste verblijfplaats. Ook de nokpan biedt een ruimte die door gierzwaluwen kan worden benut. Er is dus een mogelijkheid dat het gebouw door deze soort als verblijfplaats wordt gebruikt. Daarbij zijn er sporen in de vorm van ontlasting gevonden, maar is vermoedelijk afkomstig van een boomkruiper (*Certhia brachydactyla*). De nesten van boomkruipers zijn echter niet jaarrond beschermd. De overige dakpannen liggen dicht opeen, maar bevatten enkele openingen die toegang bieden tot de ruimtes onder de dakpannen waarin huismussen een nestplaats kunnen creëren. Hierdoor is nader onderzoek naar gierzwaluwen en huismussen noodzakelijk. Indien er na het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van gierzwaluwen aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Na het verkrijgen van de ontheffing kan er pas gestart worden met de werkzaamheden (conform het werkprotocol).

Er zijn geen sporen aangetroffen van andere soorten met een jaarrond beschermd nest, zoals de steenuil en de kerkuil. Ook zijn er binnen en in de directe omgeving van het plangebied geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen.

Conclusie: het meest noordelijke gebouw (180D/D) bevat geen openingen die geschikt zijn voor beschermde vogelsoorten waardoor er omtrent dit gebouw geen belemmeringen worden verwacht. Het meest zuidelijk gelegen gebouw (180D/B) bevat openingen die kunnen dienen als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor huismussen. Het middelgrote bijgebouw (180D/C) bevat enkele openingen die geschikt zijn als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor huismussen en gierzwaluwen. Om deze reden dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze vogelsoorten.

Een aantal andere vogelsoorten zullen het plangebied met name benutten als foerageergebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied (tuin) in gebruik blijven. Wel wordt bij de voorgenen sloop- en bouwwerkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie.

In de omgeving van het plangebied komt de steenmarter (*Martes foina*) voor. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap en heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De berging in het noordelijke gedeelte van het plangebied (180D/D) is geschikt als verblijfplaats voor deze soort. Er zijn echter geen sporen in de vorm van vraatsporen, pootafdrukken, prooi-resten of uitwerpselen (in de vorm van latrines) aangetroffen.

Ook de boommarter (*Martes martes*) komt voor in de directe omgeving van het plangebied. De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Boommarters verblijven voornamelijk in boomholtes, konijnen-, vossen- of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Aangezien het plangebied voornamelijk bestaat uit bestraat terrein en bebouwing voldoet het terrein niet aan de genoemde eisen voor het leefgebied van de boommarter. Bovendien is er in de omgeving geschikt leefgebied aanwezig zoals het bos ten noorden en westen van het plangebied. Daarnaast zijn er geen sporen in de vorm van vraatsporen, pootafdrukken en uitwerpselen (in de vorm van latrines) aangetroffen.

Naast de steen- en boommarter komen er in de directe omgeving van het plangebied kleine marterachtigen voor zoals de bunzing (*Mustela putorius*), de wezel (*Mustela nivalis*) en de hermelijn (*Mustela erminea*). De bunzing en hermelijn geven de voorkeur aan gebieden met oppervlaktewater en schuilmogelijkheden zoals heggen, houtwallen, bosranden en natuurlijke oevers. De wezel geeft de voorkeur aan open, droge natuur- en cultuurlandschappen die dekking bieden door middel van bosschages, houtstapels of heggen. Het plangebied is ongeschikt voor zowel de bunzing, wezel als hermelijn vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied en het stedelijke karakter van het terrein. Bovendien zijn er in de omgeving geschiktere leefgebieden aanwezig zoals struwelen, bosgebieden en het landschap nabij de Aa of Weerij. Daarnaast zijn er geen sporen aangetroffen zoals hollen, vraatsporen of uitwerpselen.

Ook de bever (*Castor fiber*) komt voor in de omgeving van het plangebied. Bevers leven voornamelijk in overgangsgebieden tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen zoals wilgen en es. Gezien het stedelijke karakter van het plangebied is het terrein ongeschikt als leefgebied voor deze soort. Daarnaast is er in de directe omgeving van het plangebied geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van de door bos omringde Aa of Weerij.

Naast eerdergenoemde soorten komt de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) ook voor in de directe omgeving van het plangebied. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Vanwege het stedelijke karakter van het plangebied ontbreekt geschikt leefgebied voor deze soort. Daarnaast is er in de directe omgeving geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van bosgebied.

Het plangebied kan als foerageergebied dienen, maar het zal geen essentieel foerageergebied zijn. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van tuinen, weilanden en akkers om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Ook zal het plangebied beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.4 Vleermuizen

Er is bebouwing aanwezig binnen het plangebied, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand valt uit te sluiten. De berging in het noorden van het plangebied (180D/D) heeft een plat dak dat geen openingen bevat. Het gebouw is bovendien niet geïsoleerd. Vleermuizen hebben belang bij een verblijfplaats waar de temperatuur zo constant mogelijk is. Er zijn verder geen sporen aangetroffen waardoor de aanwezigheid van deze soortgroep in dit gebouw ook niet wordt verwacht.

Het dak van het meest zuidelijk gelegen pand (180D/B) heeft geen openingen die als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. De kier tussen de dakpannen en de kopgevels is te smal waardoor er geen toegang is tot de achterliggende holtes. Verder bieden de openingen in het hout van het dakoverstek geen toegang tot goed geïsoleerde verblijfplaatsen.

Omdat er verder geen exemplaren en/of sporen zijn waargenomen wordt de aanwezigheid van vleermuizen in dit gebouw niet verwacht.

De overhellende dakpannen van het dak van het middelste bijgebouw (180D/C) bevatten openingen aan beide kopgevelzijdes die toegang bieden tot aanwezige holtes onder het dak. De gevels bevatten open stootvoegen van dusdanig formaat dat deze toegang kunnen bieden tot de spouw, een ruimte waar vleermuizen doorgaans een vaste verblijfplaats vestigen. De voorgenoemde openingen zijn niet bedekt door begroeiing waardoor ze vrij toegankelijk zijn. Hierdoor is nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen noodzakelijk. Indien er na het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Na het verkrijgen van de ontheffing kan er pas gestart worden met de werkzaamheden (conform het werkprotocol).

In de bomen die aanwezig zijn in en rondom het plangebied zijn geen geschikte holtes aangetroffen die als vaste verblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende vleermuizen.

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter geen essentieel foerageergebied omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn zoals weilanden, bossen en tuinen van omliggende woningen.

Vleermuizen maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. De bomen binnen en op de grens van het plangebied kunnen dienst doen als vliegroute, maar zullen geen onderdeel uitmaken van een essentiële vliegroute. Er zijn namelijk voldoende bomenrijen in de directe omgeving van het plangebied aanwezig die naar de omliggende weilanden, akkers en tuinen van woningen leiden.

Conclusie: het middelste bijgebouw (180D/C) is geschikt als vaste verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Er dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soortgroep. Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen aangetroffen en zijn er geen sporen van deze soortgroepen aangetroffen binnen het plangebied. Er is oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied, in de vorm van een watergang, waardoor de aanwezigheid van beschermde vissen en amfibieën echter niet op voorhand uitgesloten kan worden.

De heikikker (*Rana arvalis*) en poelkikker (*Phelophylax lessonae*) komen voor in de omgeving van het plangebied. De heikikker heeft een voorkeur voor landschapstypen zoals heide, hoogveen,

laagveen en half natuurlijk grasland. De poelkikker komt voor in zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Vanwege het ontbreken van geschikte leefgebieden, zoals heide en bos, is het plangebied ongeschikt voor deze soorten. Daarnaast zijn er ten noorden en zuidoosten van het plangebied geschiktere leefgebieden voor deze soorten aanwezig in de vorm van enkele poelen en bebost gebied. Ook vanwege het stedelijke karakter van het terrein zijn deze soorten niet te verwachten.

Ook de vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) komen voor in de omgeving van het plangebied. De vinpootsalamander geeft de voorkeur aan bronpoeltjes, bospoelen en kleine zwak stromende beekjes die zich bevinden in heidegebieden of op hogere zandgronden. De kamsalamander komt voor op zandgronden en in beekdalen en geeft de voorkeur aan een bosrijk landschap met houtwallen en struwelen. Deze soort komt vooral voor in poelen, vijvers, vennen en leemputten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig, zolang het water niet snelstromend of rijk aan vis is. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze soorten vanwege het stedelijke karakter van het terrein en het ontbreken van geschikte schuilmogelijkheden. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied geschikter leefgebied in de vorm van poelen, struwelen en bos aanwezig.

Naast de eerdergenoemde amfibieën komen ook de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en hazelworm (*Anguis fragilis*) voor in de omgeving van het plangebied. Zowel de levendbarende hagedis als hazelworm geven de voorkeur aan bos- en heidegebieden met voldoende schuilmogelijkheden. Het plangebied is ongeschikt voor deze soorten vanwege het stedelijke karakter van het terrein en het gebrek aan geschikte zon- en schuilmogelijkheden. In de omgeving van het plangebied zijn daarnaast geschiktere leefgebieden aanwezig in de vorm van bos en struwelen.

Tijdens het veldbezoek dat is uitgevoerd op 7 april 2020 ten behoeve van het huismusonderzoek is tevens de aanwezige watergang geïnventariseerd met een schepnet. Tijdens deze inventarisatie zijn geen amfibieën of vissen waargenomen. Het water in de watergang is vrijwel stilstaand en voedselrijk. Beschermde vissoorten komen voornamelijk voor in snelstromend, niet al te voedselrijk water. De watergang wordt begrensd door enerzijds een betonnen oeverrand en anderzijds een weiland. De deels onnatuurlijke oeverrand bemoeilijkt de migratie van amfibieën vanuit de landhabitat naar de voortplantingshabitat. Daarnaast is er in de directe omgeving van de watergang beperkte vegetatie aanwezig die kan dienen als schuilmogelijkheid voor amfibieën. Om voorgenoemde redenen worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde amfibieën of vissen bij de verlegging van de watergang. Wel wordt bij de voorgenomen werkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

Conclusie: er komen noch vissen noch beschermde soorten reptielen en amfibieën voor in het plangebied. De eventuele aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten reptielen en amfibieën zoals bijvoorbeeld de gewone pad en bruine kikker vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

4.6 Ongewervelden/ overige soorten

Beschermden soorten ongewervelden en overige soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Beschermden soorten stellen specifieke eisen aan een biotoop en gezien de aanwezige beplanting en het stedelijke karakter van het terrein is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5 Conclusies

Doel van het onderhavige onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving.

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op circa 65 meter afstand gelegen. Tussen het plangebied en het NNB-gebied is bebouwing en bestrating aanwezig. Hierdoor is er van een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake. Tevens betreft het een relatief beperkte ingreep (sloop van twee bijgebouwen, verlegging van een watergang en de omvorming van een bijgebouw tot drie woningen).

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 3,5 kilometer op relatief korte afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd. Gezien deze afstand is een stikstofberekening noodzakelijk om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten).

5.2 Soorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

Het middelgrote bijgebouw (180D/C) en het meest zuidelijk gelegen gebouw (180D/B) zijn geschikt als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor huismussen. Om deze reden dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze vogelsoort. Dit houdt in dat er twee veldbezoeken moeten worden uitgevoerd in de periode van 1 april tot en met 15 mei of vier bezoeken in de periode van 10 maart tot en met 20 juni om aan te tonen dan wel uit te sluiten of en waar de huismussen vaste verblijfplaatsen hebben binnen het plangebied. Locaties van nesten en essentiële onderdelen van het leefgebied dienen hierbij te worden geïnventariseerd. Dit onderzoek dient overdag op een geschikt moment te worden uitgevoerd in de periode van twee uur na zonsopkomst tot twee uur voor zonsondergang.

Het middelgrote bijgebouw (180D/C) bevat enkele openingen die tevens geschikt zijn als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor gierzwaluwen. Om deze reden dient er aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot en met 15 juli. Locaties van nesten dienen te worden geïnventariséerd. Indien er na het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van eerdergenoemde soorten aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er tevens een ontheffing te worden aangevraagd en verkregen alvorens er gestart kan worden met de werkzaamheden.

Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden in de directe omgeving van het plangebied. Indien broedende vogels in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn, kunnen versturende werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden of een verwijdering van beplanting mogelijk echter niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode (tussen begin oktober en half februari) worden eveneens geen nadelige effecten verwacht. Dit laatste verdient derhalve aanbeveling. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op bovenstaande wijze, zullen er geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels zonder jaarrond beschermd nest.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrictlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Het middelgrote bijgebouw (180D/C) is geschikt als vaste verblijf- of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Hier dient aanvullend onderzoek voor uitgevoerd te worden in de vorm van minimaal vijf veldbezoeken, waarvan drie in de periode 15 mei-15 juli en twee in de periode 15 augustus-1 oktober. Deze onderzoeken worden uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. Indien er na het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er tevens een ontheffing te worden aangevraagd en verkregen alvorens er gestart kan worden met de werkzaamheden.

Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van weiland, akkerland en tuinen van woningen. Ook is het verstrend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrictlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten.

Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als "veilige" periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Bij het inrichten van het bouwterrein dient te worden gezorgd dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient derhalve te worden voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig is.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.4 Eindconclusie

In onderstaande punten wordt de eindconclusie weergegeven:

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen;
- nader onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk;
- om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft;

- om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten dient een stikstofdepositieberekening te worden gemaakt.

5.5 Advies

Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van de nieuw te bouwen woningen wordt geadviseerd gebruik te maken van de checklist natuurvriendelijke maatregelen aan gebouwen van de Vogelbescherming. Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6 Literatuurlijst

BIJ12 (2017) Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*

BIJ12 (2017) Kennisdocument Gierzwaluw, *Apus apus*

BIJ12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna*. Knnv Uitgeverij

Delft, J.J.C.W. van, Schuitema, W. (2005) Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting Ravon

NDDF (2018) Geraadpleegd op 16 januari 2020 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Ravon (2018) Geraadpleegd op 16 januari 2020 via <http://www.ravon.nl/>

Zoogdiervereniging (2018) Geraadpleegd op 16 januari 2020 via <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Natura 2000-gebieden in Nederland (2020) Geraadpleegd op 15 januari 2020 via <https://www.synbiosys.alterra.nl/>

BIJLAGE 1:

Geplande situatie

BIJLAGE 2:

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

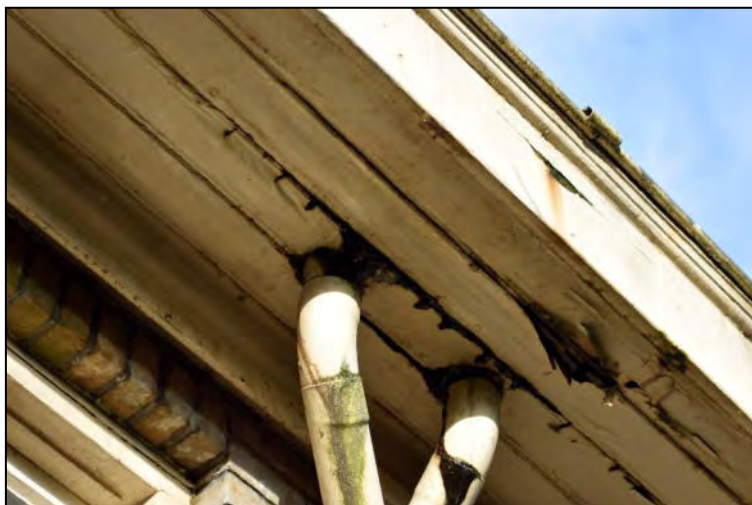

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

Foto 23

Foto 24

Foto 25

Foto 26

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30